

mundo migravit ad Christum. Quae nec de corruptione suscepit contagium, nec resolutionem pertulit in sepulcro; pollutione libera, gemine gloriosa, assumptione securo, paradiso dote praelata; nesciens damna de coitu, sumens vota de fructu; non subdita dolori per partum, non labori per transitum, nec vita voluntate, nec funus solvitur vi naturae.

S. VENANTIUS H. C. FORTUNATUS (ca 530 † ca 600)

CARMINA MISCELLANEA

PL
88, 264

Lib. VIII, cap. III. De Nativitate Domini.

1658

Agnoscat omne saeculum
 Venisse vitae praemium:
 Post hostis asperi iugum,
 Apparuit redemptio.
 Isaias quae concinit,
 Completa sunt in Virgine,
 Annuntiavit angelus,
 Sanctus replevit Spiritus.
 Maria ventre concepit
 Verbi fideli semine,
 Quem totus mundus non capit,
 Portant puellae viscera.
 Radix Iesse floruit,
 Et virga fructum edidit.
 Fecunda partum protulit,
 Et virgo mater permanet.
 Praesepe poni pertulit,
 Qui lucis auctor exstitit,
 Cum Patre coelos condidit,
 Sub matre pannos induit.

PL
88, 268

Cap. VI. De virginitate.
 [...] Respice qui voluit nasci se ventre puellae,
 Et Domini summi qua caro carne venit.
 Spiritus intactam venerabilis attigit alvum,
 Virgineam cupiens inhabitare domum.
 Hanc Deus ingrediens, hominis quae nesciit usum,
 Sola suo nato conscia virgo viro.
 Concipiente fide, nullo se semine lusit
 Et quo factus homo est, non fuit alter homo.

1659

Virginitas felix, quae partu est digna Tonantis,
 Quae meruit Dominum progenerare suum.
 Tempa Creatoris sunt membra pudica puellae,
 Et habitat proprius tale cubile Deus,
 * Quantum sponsa potest de virginitate placere,
 Ipsa Dei genitrix nonnisi virgo placet.
 Sara, Rebecca, Rachel, Esther, Iudith, Anna, Noëmi,
 Quamvis praecipue culmen ad astra levent:
 Nulla tamen meruit mundi generare parentem,
 Quae Dominum peperit, clausa Maria manet.
 Intemerata Deum suspendit ab ubere natum,
 Et panem coeli munere lactis alit.
 Hoc ergo in sponsae nunc viscere diligit ipse,
 Quod prius in matre legit honore sacer.
 Pectora liberius penetrat sibi cognita soli,
 Et quo nemo fuit, laetior intrat iter.
 Haec sua membra putans, quae nulla iniuria fuscet,
 Quae neque sunt alio participata viro,
 Mitis in affectu, pectus complectitur illud,
 Promptus amore colens, quo alter amator abest.
 Cum sua regna Deus pariter velit omnibus esse,
 Hoc commune tamen Christus habere fugit.
 Per paradisiacas epulas cupit esse cohaeres,
 Virgineam solus vult habitare domum.
 Castra pudicitiae melius rex ipse tuetur,
 Si sibi non violet turba dicata fidem.
 Ipse voluntatem si viderit esse fidelem,
 Proque suis famulis et Deus arma tenet.
 Lorica, galea, clypeo praemunit amantem,
 Et stabilitum solidum mentis in arce gradum.
 Ballista iaculans pro te mox exit in hostem,
 Perdat ut adversos, qui tibi bella movent,
 Currit ad amplexus post praelia gesta triumphans,
 Infigens labiis oscula casta sacris.
 Blanditur, refovet, veneratur, honorat, obumbrat,
 Et locat in thalamo membra pudica suo.
 Siderei proceres ad regia vota frequentes,
 Certatim veniunt, agglomerando chorum.
 * Quo praeter cherubin, seraphin, reliquosque beatos,
 Aligeros comites, quos tegit umbra Dei,
 Bis duodena senum concursat gloria vatam
 Attonitu, sensu plaudere, voce, manu.

*269

*270

His venit Elias, illis in curribus Enoch,
Et nati dono, virgo Maria prior. [...]

PL
88, 276

Cap. VII. In laudem S. Mariae Virginis.¹

1660

Lingua prophetarum cecinit de virgine partum,
Nuntia fert terris angelus ista poli.

*277

* Consona vox hominum memorat, hoc ferre puellam:

Quod daret absque viri germine virgo virum.

Hoc Evangelio concordans pandit Isaias;

Quae Deus inspirat, haec canit ipse tuba:

Eloquio torrens, et rite profunda locutus

Emanuel nostrum, virgine dante, canens,

Praedicens olim, ut de matre Tonantis honore,

Radiceis florem Iessea virgo daret.

Virgo haec virga fuit, de qua flos Christus abortus

Cuius odor vivax membra sepulta levat.

Laxus morte iacens, de cuius aromate tactus,

Postque diem quartum Lazarus ore reflat,

Hanc Ieremias utero ipso sanctificatus,

Monstrans voce pari, sic quoque vatis ait:

Ecce dies venient et David suscito germen,

Et regnabit Rex, atque erit hic sapiens.

Hoc germen iustum virgo est, et Rex suus infans,

Iudicium faciens, arbiter, orbis herus.

Psalmographi plectro cantata est ista virago,

Cum daret arte melos vox, lyra, chorda, chorus.

Mater Sion, dicit, homo, et homo factus in illa est,

Ipsa hanc fundavit, factus in ipsa et homo est.

Sic quoque qui fundavit eam, est altissimus ipse,

Haec Sion mater, virgo Maria fuit.

Qui tanquam sponsus thalamo procedit ab alto,

Exsultatque gigas Christus, eundo viam,

O uteri thalamus, nova iunctio facta salutis,

Qua Deus, atque caro nupsit honore novo!

Quo Deus amplexus carnem est, caro iuncta cohaesit,

Stat Deus, atque homo fit, Christus utrumque genus:

Non Deus in carnem est versus, Deus accipit artus;

Non se permutans, sed sibi membra levans,

Cuius non poterat deitas per aperta videri,

Velamen sumpsit, carne videndus homo

¹ Venantii est etiam hymnus *Quem terra, pontus, sidera* Breviarii Romani.

Unus in ambabus naturis, verus in ipsis,
 Aequalis matri hinc, par deitate Patri.
 Non sua confundens, sibi nostra sed omnia nectens,
 Quem sine peccato gignit uterque virum.
 De Patre natus habens divina, humanaque matris,
 De Patre sublimis, de genitrice humilis.
 Quando incorporeus pie corporis induit artus,
 Aequalis matri fit, minor inde Patri.
 Carnem, animam, ossa, cutem, nervos, venas, femur, ungues:
 Formam servi assumens, minor inde Patri.
 Sed redeo, qua virgo trahit mihi laude canenda,
 Qualis nulla fuit, nulla futura venit.
 Quemque pluunt nubes iustum de rore superno,
 Haec Salvatorem germine terra dedit.
 Haec porta est clausa, in quam intrat vir, nemo nec exit;
 Ni Dominus solus, cui quoque clausa patent.

1661 Cuius in adventu exsiluit de ventre Ioannes,
 Infans personuit munere praeco novus.

* Trans uterum matris, quasi per specularia cernens,
 Materna et puero membra fenestra fuit.

*278

Quando exsultavit, ventrem de ventre salutans,
 Dum pede non potuit motibus ivit iter.
 Credo, et prostratus iacuit, palmasque tetendit,
 Ante Redemptorem parvula membra movens
 Corrigiamque pedum quoniam est non solvere dignus,
 Pronus adoravit, credo, tremente genu.
 Nobilis Elizabeth, de qua canit alta prophetans,
 Haec, operante Deo, germina laeta refert:
 O benedicta inter mulieres, unde mihi hoc,
 Me ut mater Domini visitet alma mei?
 Hanc Gabriel vocitat benedictam laude puellam,
 Et merito extollit, quae nova dona gerit:
 Quae genitura foret benedictum germine fructum,
 Quem Hieremias voce tonante refert:
 Hic Deus est noster, non absque illo alter habetur,
 Post haec in terris visus homo est habitus;
 Quem Daniel sanctum sanctorum praedicat unum,
 De monte excisus qui angelus et lapis est.
 De quo Moyses: Deus excitat ecce prophetam,
 Vobis, ex vestris fratribus, orbis opem.
 Si qua anima hunc non audierit, qui exterminat illum
 De populo vindex ipse propheta suo est.

David dixit: Adorabunt hunc munere reges,
 Servibunt gentes, et Saba dona dabit.
 Accipiens Simeon manibus quem iustus utrisque,
 Decrepitus senio haec pia verba dedit:
 Nunc dimitte in pace tuum servum, auctor ab alto.
 Viderunt oculi iam quia vota mei.
 Quando salutare hoc merui, tua verba secundum,
 Ferre manu, et visu cernere iure Deum.
 O sacra virgo Dei, talem generando Maria,
 Per quem lumen habet plebs tenebrosa prius,
 In regione umbrae mortis lux orta refulsit,
 Admirabilis est consiliarius hic.
 Qui Deus est fortis, Pater, atque in saecula princeps,
 Imperii cuius pax sine fine manet.
 Rorarunt coeli nubes, iustumque pluerunt,
 Quem Salvatorem germine virgo dedit. [...]

PL
 88, 279 O virgo insignis, nobisque medela monades
 Quam Deus implevit totius orbis ope.
 Quaeque creatorem meruisti ventre tenere,
 Et generare Deum concipiente fide.
 Mundatura novo partu de crimine mundum,
 atque sacro fetu progenitura Deum.
 Humano generi genuit quos Eva dolores,
 Curavit genitus, virgo Maria, tuus.
 Peccati iaculo defixa in stirpe cicatrix
 Ulcera nulla gerit, nec sua signa patent.
 Succus amarus enim vetiti de cortice ligni,
 Stante Redemptoris de cruce dulce sapit.
 Sub pomi specie mors tunc de fronde pependit,
 Nunc tuus est uterus, hinc cibus, inde salus.
 Fructu sancta pio renovasti tempora rerum.
 Lucidiorque dies, te generante, nitet.
 Post tenebras solem revocat tuus alvus in orbem,
 Cum Domini iubaris irradiavit apex.
 In te habitans mundi lumen statione corusca,
 Floruit interius per tua membra Deus,
 Nunc vivax fulgor penetrans et ad ima profundi,
 Orbem alit, astra regit, tartara luce replet.
 Cuius mundi uno est haec machina tecta pugillo,
 Clauditur in fibris, casta puella, tuis.
 Supportans fabricata fabrum, atque humana Tonantem,
 Virgula radicem, facta creantis opem.

Qualiter illa novum tenuerunt viscera lumen,

Quod decus intus erat, quisve honor inde foras?
Gaudia quanta sinus hilaris tuus ille vehebat,

Cum tua membra premens, plus relevabat onus?
Tum genitrix, de fasce levis, de prole salubris,
Rem splendoris habens, lux neque pondus erat.

* Auxilium de flore gerens, de fruge levamen,
Spem et coeli panem spica novella gerens.

*280

Cuius erat stella, et sol matutinus in alvo.

Infra arcam abscondens fulgida luna iubar.
Anniculum portans agnum antiquumque gigantem,
Deque tribu Iuda qui leo fortis erat. [...]

1663 Quis te tunc sensus, Domini pia mater, habebat,
Cum tibi talis erat fetus, honore novus?

PL
88, 280

Praemia quanta uterum implebant, et gaudia pectus,
Coelorum artificem cum tua ferret humus?

O meritis radians, dic, virgo, putasne videbas
Angelicos cursus ire, redire novos?

Militiam coeli cum te servare vicissim
Sentires animo, saepe levata manu.

Quae circa te acies, vel quando iter ire parares,
Millia praegressus concomitando tuos?

Quid Michaël faceret ductor, sub principe celso,
Quid gereret Gabriel, nuntius ille sacer?

Qualiter aut Raphaël occursum impenderet almae,
Te portante, Dei dum putat esse thronum?

Credo alter cuperet plantis substernere palmas;
Ille excussa ala subnitidare viam.

Duceret iste auras ne te gravis ureret aestus,
Ille levans pinnas vertat ut imber aquas.

Iste ad frena manum retinens, ne sarcina lapset,
Neu pes offendat pendula turba vetat.

* Quot vigiles turmae, cum te sopor altus haberet,
Solaque dormitans tot vigilare dares?

*281

Sidereo obsequio, meritis dignissima virgo,
Cum te divinis cingeret ala choris.

Cuius honore mero sol ipse tremisceret ortum,
Lunaque sub pedibus quaereret esse tuis.

Artificique suo se machina subderet orbis,
Ac miraretur per tua membra Deum.

O virgo excellens, vincens super omnia matres,
Quam genus erexit, cui Deus alta dedit!

Cuius fructus adest, et flos non perdit honores,
Quae nato es genitrix, et tibi virgo manes.
Felix quae generi humano sub Tartara lapso,
Ad coelos facta es sors, via, porta, rota.
Aula Dei, ornatus paradisi, gloria regni,
Hospitium vitae, pons penetrando polos.
Arca nites, et theca potens gladii bis acuti,
Ara Dei assurgens, luminis alta pharos.
Celsa super cedros, et vasta cacumina montis,
Subque tuis plantis et rota solis adest.
Virgineo coetu, dux sexu prima secundo,
Praelata astrigeris sola puella choris.
Figmentum figuli, super omnia vasa decorum,
Atque creaturae fulgida massa novae.
Candelabrum pulchrum, verbi capiendo lucernam,
Quam formam sculpsit tam super astra faber.
Ornans Ierusalem sanctam, speciosa venustas,
A facie templi vas in honore Dei.
Exsuperans portas Sion splendore corusco,
Stans merito fidei, gemma superba throni.
Ore diem iaculans, radios a fronte sagittans,
Luminibus rutulis, lumen honore rotans.
Sidereum speculum, illustris domus Omnipotentis,
Vultibus ex illis fulgura clara ferens.
Nomen honoratum, benedicta Maria per aevum,
Ad laudem artificis nobilis artis opus.
Dulcis et angelico pretioso puella relatu,
Omnes ultra homines dona decoris habens.
Inde rubore rosas, candore hinc lilia vincens,
Flos novus e terra, quem polus arce colat.
Crystallum, electrum, aurum, ostrum, concha alba, smaragdus,
Quo tua forma nitet, cuncta metalla iacent.
Nix premitur candore tuo, sol crinis honore,
Palescunt radii, virgo, decore tui.
Lychnites hebes est, cedit tibi Lucifer ardens,
Omnibus officiis lampade maior ades.
Occulti in terris sacramenti conscia summi,
Et secreta poli sunt patefacta tibi.
Dignus ager Domini, generans sine semine frugem,
Et ne cassa seges, messe repleta places.
Sola sine exemplo fecunda, et libera nexu,
Ignara amplexus, mater opima sinu.

1664 Virgo intacta manens, fidei ubertate marita,
 Inscia coniugio, feta negante viro.
 Accipis, ut nescis: sic reddis ut integra constes,
 Nec violata paris, nec pariendo doles.
 Et tamen est genitus Deus et homo, verus, et unus,
 Spiritus atque caro Christus, utrumque genus.
 In deitate Patri aequalis, vel corpore matri,
 Et sine peccato de genitrice caro.
 Factor dans legem, factus sub lege minister:
 Ipse pater mundi, filius ipse tibi.
 Unde tuum, mater, generas natum atque parentem:
 Hinc prolem, inde patrem: hoc Deus, illud humus.
 Cuius honore sacro, genitrix, transcendis Olympum.
 Et super astrigeros erigis ora polos.
 Conderis in solio felix regina superbo,
 Cingeris et niveis lactea virgo choris.
 Nobile nobilior circumstante senatu,
 Consulibus celsis celsior ipsa sedes.
 Sic iuxta genitum regem regina perennem,
 Ornata ex partu, mater opima, tuo.
 Occurrunt proceres, et gloria magna Ioannes,
 Notus et ante Deum, quam pateretur homo.
 Fratibus ascitis, Paulus, reliquisque beatis,
 Doctor apostolicus, fulgida palma Petrus.
 Diligit has portas Sion super omnia Iacob,
 Pro patribus genitos quos in amore Deus.
 Qui omnes ore suo ornati, super astra coruscant,
 Si sic discipuli, quid pia mater erit?
 Hinc patriarcharum numero sociante, prophetae
 Conveniunt celso munera ferre throno
 Martyrii hinc inde cohors redimita coronis,
 Principe cum Stephano civica turba poli.
 Primitiae florum, Bethlemitica passio lactans,
 Quae meruit nascens vivere morte magis.
 Italiae mundique caput quos Roma retentat,
 Urbs vel Alexandri, aut Antiochenus ager.
 Quos Hierosolymis, aut quos Byzantion oris:
 Quos Patra, quos Ephesus, Naddaver arce tenet.
 Quos Oriens, Occasus habet, quos Africa, et Arctos,
 Quosque sepultat humus, cingit et Oceanus,
 Natio, gens, populus, regiones, agmina, reges,
 Undique currentes ad nova dona patris.

Aethiopes, Thraces, Arabes, Dacus, Indus, Alanus,
Aurora, et vesper, Persa, Britannus adest.

Intrantes in regna Dei pietate redempti,

Gaudia visuri regis in arce poli.

Quos recipit sacra porta Petri, quos ianua Pauli,

Postis ad Andreae limen Achaia petit.

Mattheus Aethiopes, Ephesinos valva Ioannis,

Et quem quisquis amat, hunc sua porta rogat.

Horum ante adventum te qualiter ornat amator,

Portavit quem uterus, virgo beata, tuus?

*283

* Dans tibi larga poli, cui tu domus arcta fuisti,

Ventris pro hospitio restituendo thronum.

Componendo caput niveum diademate fulvo,

Et gemmis rutilam comit honore comam:

Annectens niveo pretiosa monilia collo,

Fulgore et vario pectora pura tegens.

Quam speciosum humeris imponit honoris amictum,

Splendore ardescens purpura tincta nitet!

O quoties coctum zonae micat aura per aurum,

Pallida nec pallae est fimbria luce nitens!

Quis tibi digna canat, quantum decus exeat ore,

Aut de veste tui gemma virore micet?

Quando strata iacet pedibus pretiosa smaragdus,

Quando pavementis alba topazus adest.

Quodque oculus non vidit agens, non audiit auris,

Ornamenta tibi haec, pia virgo, nitent.

Cum regio ergo poli, totusque exercitus astri,

Te ornatam inspiciet, laudibus ora movent.

Incipiens Michaël praeconia ferre beatae,

Cumque suis turmis, haec tibi, virgo, refert:

PL
88, 283

O decus excellens, o femina forma salutis,

Partus fruge potens, virginitate placens!

Per quam est se nasci dignata redemptio mundi,

Et reparare genus quod tulit Eva ferox.

Hanc tibi, mater, opem legionum millia mille,

Per classes resonant carmine, voce, lyra.

Angelus inde tuos repetit paranymphus honores,

Qui tibi de coelis nuntia sancta vehit.

Dicens: O felix, imitari nescia virgo,

Cuius et agnus ovis, conterit ora lupi.

Tartara disrumpens, patriae captiva reducens,

Et libertati post iuga pressa refers.

1665

Excipit has iterum ingeminans pars altera laudes,
 Perstrepat et cunctis vox revoluta choris.
 Incipit inde alios producere terra favores,
 Zachariae genitus, vox, tuba, praeco, sonus,
 Cum Petro et Stephano, ducibusque in millibus amplis
 Agminibus, mistis plausibus alta canens:
 O virgo insignis, benedicta ad gaudia nata,
 Auxilium terrae, fulgor honorque poli.
 Ecce tuus florens uterus quae praestitit orbi,
 Te generante fide nos paradiscus habet.
 Quid sumus, aut fuimus? Quos merserat Eva profundum,
 De limo in coelum nos facit ire sinu.
 Laudibus his, Domini genitrix, fragor intonat astris.
 Militiaeque poli haec tibi clangor agit.
 Ast ego ferre volens, videor subducere laudes,
 Nam tibi quisque cupit voce favere sacrae.
 Mens oret genitum, sic matri digna loquatur.
 Cuius amore pio, vivis honore novo.
 * Pulchra super gemmas, splendorem solis obumbrans,
 Alta super coelos, et super astra nitens.
 Vellere candidior niveo, rutilantior aura,
 Fulgidior radio, dulcior ore favo,
 Suavior, et roseo nimium rubicundior ostro,
 Vincis aromaticas mentis odore comas.
 Chara, benigna, micans, pia, sancta, verenda, venusta,
 Flos, decus, ara, nitor, palma, corona, pudor.
 Per quem omnes fines terrae meruere salutem,
 Gaudet et orbs totus, pontus, arena, polus.
 Haec tibi qui indignus quamvis corde, ore susurro,
 Spes mihi sis veniae, quae vehis orbis opem.

*284

COMMENTARIUS IN SYMBOLUM ATHANASIANUM ¹

1666

Homo est ex substantia matris in saeculo natus, Dei filius Verbum
 Patris caro factum; non quod divinitas mutasset deitatem, sed
 adsumpsit humanitatem, hoc est *Verbum caro factum est* ² ex utero
 virginali; veram humanam carnem traxit, et de utero virginis verus
 homo sicut et verus Deus est in saeculo natus, quia mater quae genuit
 virgo ante partum et virgo post partum permansit. In saeculo, id est,

PLS
III, 730

¹ Commentarius hic, forsitan, est Venantii Fortunati. Cf. PLS III, 725.

² Io. I, 14.

in isto sexto miliario in quo nunc sumus, Deus et homo Christus Iesus, unus Dei filius et ipse virginis filius. Quia dum deitas in utero virginis humanitatem adsumpsit, et cum ea per portam virginis integram et inlaesam nascendo mundum ingressus est virginis filius; et homo quem adsumpsit idem est Dei filius, sicut iam supradiximus, et deitas et humanitas in Christo, et Dei Patris pariter et virginis matris filius.¹

EVAGRIUS Scholasticus (ca 536 † ca 600)

HISTORIA ECCLESIASTICA

PG 86bis,
2424
*2425

Lib. I, cap. II. [...] Ἀναστάσιός τις πρεσβύτερος, τὴν γνώμην κακὸ-δοξος, Νεστορίου καὶ τῶν Νεστορίου Ἰουδαϊκῶν δογμάτων διάπυρος * ἐραστῆς, ὃς καὶ συνέκδημός οἱ γέγονε πρὸς τὴν ἐπισκοπὴν ἀπαίροντι, ὅτε καὶ Θεοδώρῳ κατὰ τὴν Μοψουεστίαν συντυχῶν ὁ Νεστόριος, τῆς εὐσεβείας παρεστράπη, τῶν ἐκείνου διδαγμάτων ἀκροασάμενος, ὡς Θεοδούλῳ περὶ τούτων ἐπιστολικῶς γέγραπται, τὰς διαλέξεις τῷ φιλοχρίστῳ λαῷ ποιούμενος ἀνὰ τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, ἀναφανδὸν ἐτόλμησεν εἰπεῖν· Θεοτόκον τὴν Μαρίαν καλεῖτω μηδεὶς. Μαρία γὰρ ἄνθρωπος ἦν ὑπὸ ἀνθρώπου δὲ Θεὸν τεχθῆναι ἀδύνατον. Πρὸς ταῦτα τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ δυσχεράναντος, καὶ βλασφημίαν εἰκότως ἡγουμένου τὴν διάλεξιν, Νεστόριος ὁ τῆς βλασφημίας καθηγητῆς, οὐ μόνον οὐ διεκώλυσεν, οὐδὲ τοῖς ὀρθοῖς προσετίθετο δόγ-

1667

PG 86bis,
2423
*2426

Lib. I, cap. II. [...] Fuit quidam Anastasius presbyter, haud * quam sanae fidei; Nestorii eiusque iudaicorum dogmatum fautor acerrimus; qui etiam Nestorium ad episcopatum urbis Regiae proficiscentem fuerat comitatus; quo quidem tempore Nestorius apud Mopsuestiam congressus cum Theodoro, audita illius doctrina, a recta pietate deflexit, sicut in Epistola quadam de his rebus agens scribit Theodulus. Hic igitur Anastasius cum in Ecclesia Constantinopolitana sermonem haberet ad populum Christi amantem, ausus est palam ac diserte dicere: Mariam nemo Deiparam vocet; nam Maria homo fuit: fieri autem non potest, ut ex homine nascatur Deus. Iis auditis, cum populus Dei graviter commotus esset, et sermonem illum, uti par erat, blasphemiam duceret, Nestorius auctor illius blasphemiae, non modo Anastasium non prohibuit, nec rectae sanaeque doctrinae patrocinium suscepit; verum iis quae ab Anastasio dicta

1667

¹ PL 88, 589.

● PL 88, 175; PLS III, 717, 734.

■ PL 88, 265, 348.